

ע"פ 5775/14 - מוחמד אבו נג'מה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 5775/14

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

מוחמד אבו נג'מה

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים, מיום 13.7.2014, בת"פ 46240-11-13,
שניתן על-ידי כב' השופט י' צבן - סג"נ

בשם המבקש:

עו"ד יעקב קמר

בשם המשיבה:

עו"ד עמרי כהן

החלטה

- לפני בקשות לעיכוב ביצוע רכיבי המאסר והקנס, אשר הושתו על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט י' צבן - סג"נ), בת"פ 46240-11-13, מיום 13.7.2014.

רקע

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום, ובו ייוחסה למבקש עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בכתב האישום מסופר כי ביום 16.11.2013, בשעות הבוקר, המתינו המבקש ואחיו למתלון, שהתקרב למקום בנסיעה. כאשר עצר המתלון את הרכב, ובעודו חגור בחגורת הבטיחות, ניגש אליו המבקש והורה לאחיו "תתפוס אותו [את המתלון] חזק כי אנחנו נהרוג אותו". אחיו של המבקש אחז במתלון, והמבקש גרם לחתך באורך של כ-10 ס"מ בלחיו הימנית.

פסק דינו של בית משפט קמא

3. בהכרעת דין, מיום 25.3.2014, נאמר כי בשעת מעצרו של המבקש, הוא סיפר לחוקרים כי לפני מספר שנים המתלון פצע אותו וגרם לו לצלקת בלחיו, ו"עכשיו גם הוא [המתלון] ירגיש כמוהו [כמו המבקש]". בהמשך, טען המבקש כי לא התכוון לפצוע את המתלון, אך חזר והשווה בין הפציעות ה"הדדיות", לכאורה, שנגרמו לו ולמתלון. המתלון נמנע מלהעיד בבית המשפט, בטענה כי הסכסוך נפתר לפי מנהג ערבי (עטווה וסולחה), והודעותיו במשטרה הוגשו לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

בהכרעת הדין נקבע, כי המבקש תקף את המתלון באמצעות סכין, ולא באמצעות שבר בקבוק. קביעה זו התבססה על חוות דעת רפואית; על כך שלא נמצאו שבירי זכוכית בזירת האירוע; וכן על סמך קרעים שנגרמו לגג רכבו של המתלון ולחגורת הבטיחות ברכב. עוד נקבע, כי הוכחה כוונתו של המבקש לגרום למתלון חבלה זהה לזו שהמתלון גרם למבקש בעבר, וכי המבקש תכנן את האירוע מראש והצטייד לשם כך בסכין. בהתאם לקביעות אלה, דחה בית המשפט את טענותיו של המבקש, לפיהן הוא תקף את המתלון בתגובה אימפולסיבית להתגרות מצד המתלון, או מתוך פחד מפני המתלון. בהקשר זה צויין בהכרעת הדין, כי המתלון הותקף בעודו יושב ברכב, כאשר הוא חגור בחגורת הבטיחות.

על יסוד האמור, הרשיע בית המשפט המחוזי בירושלים את המבקש בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. לעומת זאת, נקבע כי חומר הראיות בתיק מותיר ספק בדבר אשמתו של אחיו של המבקש, והוא זוכה מחמת הספק.

4. ביום 13.7.2014, נגזר דינו של המבקש, והושתו עליו 5 שנות מאסר; 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים, לבל יעבור המבקש עבירת אלימות מסוג פשע; וקנס בסך 10,000 ש"ח.

5. ביום 31.8.2014, הוגשה לבית משפט זה הודעת ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין. ביום 24.9.2014, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע תשלום הקנס; ורק ביום 7.10.2014, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר.

הבקשות לעיכוב ביצוע ותגובת המשיבה

6. בבקשה לעיכוב ביצוע תשלום הקנס, אשר הוטל על המבקש במסגרת גזר הדין, נטען כי "המבקש נתון

מאחורי סורג ובריאח מזה כשנה וחצי ומטבע הדברים, אין ידו משגת לשלם את הקנס". בנוסף לכך, נטען כי סיכויי הערעור הם טובים וכי עיכוב תשלום הקנס לא יגרום נזק לאינטרס הציבורי.

המשיבה התנגדה לבקשה זו, על סמך ההלכה הפסוקה כי על דרך הכלל, לא יעוכב ביצוע תשלום של קנס, מאחר שלא מדובר בעונש בלתי הפיך. לטענת המשיבה, עניינו של המבקש לא נמנה על המקרים המיוחדים בהם יש מקום לעכב את תשלום הקנס.

7. גם בבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר, נטען כי סיכויי הערעור להתקבל הם "טובים במיוחד", נוכח "פגמים קשים מאד במהימנותם של עדי התביעה וכן ליקויים קשים בסדר ניהול המשפט". יחד עם זאת, המבקש לא הכחיש את העובדה כי הוא חתר את פניו של המתלונן באמצעות חפץ חד. בבקשה זו הובע החשש, כי המבקש מרצה כיום עונש מאסר לשווא, וכי הדבר יתברר רק לאחר שייערך הדיון בערעור. עוד נטען בבקשה, כי לא ייגרם כל נזק משחרורו של המבקש, ועל כן התבקש שחרורו של המבקש בערובה, עד למתן פסק דין בערעור. בקשה זו הוגשה ללא שצורפה לה תגובת המשיבה.

טענות הצדדים בדיון

8. בא-כוחו של המבקש, עו"ד יעקב קמר, טען בדיון בפניי, כי לאירוע המתואר בכתב האישום קדמו התגריות קשות של המתלונן במבקש, וכי בשעת האירוע המבקש חשש שהמתלונן עומד לתקוף אותו, ופעל מתוך תחושה של הגנה עצמית. כמו כן נטען, כי מעשה החבלה היה ספונטאני, וכי הקביעה לפיה המתלונן נחתך באמצעות סכין, איננה מבוססת דיה. טענה נוספת, הופנתה נגד מהימנותו של המתלונן, נוכח זיכוי של אחיו של המבקש מחמת הספק. לשיטתו של עו"ד קמר, גם אירוע התקיפה שבו נתקף המבקש על-ידי המתלונן, לפני מספר שנים, הוא רלוונטי לצורך הערעור. בסיום דבריו, הוסיף עו"ד קמר וטען לקיומו של כשל בייצוגו של המבקש בפני בית משפט קמא, וכן ביקש להקדים את מועד הדיון בערעור שהוגש על-ידי המבקש.

9. המשיבה יוצגה בדיון על-ידי עו"ד עמרי כהן, שבפתח דבריו הדגיש את השיהוי שחל בהגשת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר. לגופו של עניין, נטען כי סיכויי הערעור להתקבל הם קלושים, שכן הכרעת הדין מבוססת על ממצאי מהימנות ועובדה, ועל מזכרים שהוגשו לבית משפט קמא בהסכמת הצדדים. צוין, כי המבקש לא טען להגנה עצמית בפני בית משפט קמא, ומכל מקום אין לטענה זו תימוכין בחומר הראיות. עו"ד כהן הטעים, כי הלכה למעשה מדובר בבקשה לקטיעת עונש מאסר ולא בבקשה לעיכוב ביצוע, ולדבריו במקרה דנן אין לכך הצדקה. לעניין תשלום הקנס, טען עו"ד כהן, כי טענותיו של המבקש בדבר מצבו הכלכלי נטענו לראשונה בבקשה לעיכוב ביצוע, ולא הוזכרו בדיון בפני בית משפט קמא.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון והקשבה לטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשות להידחות.

11. הנחת היסוד, במסגרת דיון בבקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר, היא כי קיים אינטרס ציבורי בכך שעבריו מורשע יחל לרצות את עונשו לאלתר, ולצד זאת יש לבחון את הפגיעה האפשרית במבקש ובזכויותיו. בהתאם לכך, יש ליתן את הדעת למספר שיקולים, ובהם: אורכה של תקופת המאסר שהושתה על המבקש; סיכויי הערעור להתקבל; חומרת העבירה ונסיבותיה; ונסיבותיו האישיות של המבקש (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241, 277-282 (2000); ע"פ 5184/14 פלוני נ' מדינת ישראל (19.8.2014); ע"פ 2064/14 קואסמי נ' מדינת ישראל (12.6.2014)). במקרים כגון דא, בהם המבקש כבר החל לרצות את עונשו, הרי שהבקשה "לעיכוב ביצוע", מהווה, הלכה למעשה, בקשה לקטיעת עונש מאסר. לבקשה כזו, ייעתר בית המשפט רק מ"טעמים מיוחדים" (ע"פ 5939/12 פשקוב נ' מדינת ישראל (5.9.2012); ע"פ 3515/12 פלוני נ' מדינת ישראל (13.5.2012)).

12. בענייננו, נגזר על המבקש לרצות תקופת מאסר ממושכת בת חמש שנים, בגין ביצוע עבירה חמורה, אשר נסיבותיה מוסיפות לה חומרה מיוחדת, וכדברי בית משפט קמא, מעשיו של המבקש "בוצעו בקור רוח, כמעשה נקם אכזרי, באמצעות סכין, לאחר תכנון מראש ומתוך תחכום". אשר לסיכויי הערעור להתקבל, יצוין כי בכתב הערעור, ובדיון שנערך בפניי, העלה בא-כוח המבקש טענות רבות ושונות, וספק בעיניי אם כולן עולות בקנה אחד עם גרסאות קודמות וטענות אשר נטענו על-ידי המבקש ועל-ידי בא-כוחו הקודם. מכל מקום התרשמתי, כי סיכויי הערעור אינם מבטיחים במיוחד, ואינני רואה צורך להרחיב את הדיון בנושא, מעבר לכך. בנוסף, לא מצאתי כי עלה בידו של המבקש להצביע על טעם מיוחד, אשר מצדיק היעדרות לבקשה לקטיעת עונש המאסר, ולפיכך הבקשה נדחת. לשם שלמות התמונה יצוין, כי המבקש הגיש בקשה להקדמת מועד הדיון בערעור, שנקבע ליום 1.6.2015. בקשה זו נדחתה בהחלטתו של כב' הרשם ג' שני, מיום 21.9.2014, וההליך הנוכחי איננו ההליך המתאים לערער עליה.

13. גם הבקשה לעיכוב ביצוע תשלום הקנס - דינה, כאמור, להידחות. תשלום קנס איננו גורר נזק בלתי הפיך, וככל שהערעור יתקבל בסופו של דבר, יהיה בידה של המדינה להשיב למבקש את הסכום ששולם. לפיכך, ככלל, בית המשפט אינו נוהג להורות על עיכוב ביצוע תשלום קנס (ע"פ 72/14 מוחסן נ' מדינת ישראל (31.3.2014) (להלן: עניין מוחסן); ע"פ 2046/14 גיגי נ' מדינת ישראל (18.3.2014)). תיתכנה, אמנם, נסיבות חריגות בהן יעוכב ביצוע הקנס, אך לשם כך נדרש המבקש להראות כי אין בידו לשלם את הקנס וכי הוא צפוי להיאסר בשל כך (ראו, בהקשר זה, ע"פ 3468/12 שורפי נ' מדינת ישראל (12.7.2012)). נסיבותיו של המקרה דנן הן שונות, ויפים לענייננו דברים שנאמרו בעניין מוחסן, לפיהם: "נכון הדבר, כי המבקש מרצה עונש מאסר, וכי יש משקל לעובדה זו בבחינת יכולתו לשלם את הקנס במועד. אך כאמור, פרט לכך לא הציג נתונים משכנעים לכך שאין בידו לשלם את הקנס". בשולי הדברים יוער, כפי שגם נאמר לבא-כוחו של המבקש במהלך הדיון, כי ככל שמצבו הכלכלי של המבקש אכן מצריך זאת, יש בידו לפנות למרכז לגביית קנסות, בבקשה לדחות את תשלום הקנס (סעיף 5ב לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995).

14. על יסוד האמור, הבקשות לעיכוב ביצוע רכיבי המאסר והקנס נדחות בזאת.

ניתנה היום, כ"ח בתשרי התשע"ה (22.10.2014).

